

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2015. évi május hó 28. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Szekszárdi Törvényszék 1.B.145/2014/17. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

A Szekszárdi Törvényszék 1.B.145/2014/7. számú, 2014. december 16. napján kelt ítéletével a vádlottat emberölés büntette miatt 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen levő képviselője útján az elsőfokú ítélet jogi indokolásának kiegészítése mellett a büntetés súlyosítását, a vádlottal szemben végrehajtandó börtönbüntetés és közügyektől eltiltás kiszabását indítványozta.

A vádlott védője a nyilvános ülésen a cselekmény téves minősítésére hivatkozva a vádlott bűnösségét segítségnyújtás elmulasztásának büntetében kérte megállapítani.

A vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést, valamint a védelemnek az eltérő minősítésre vonatkozó indítványát a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak.

A vádlott terhére bejelentett jogorvoslat kapcsán a fellebbezéssel megtámadott határozatot a másodfokú bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett folytatta le. A tényállást a szükséges mértékben felderítette, a bizonyítékokat beszerezte és értékelte, egyben indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás - melyet egyébként sem a vád, sem a védelem nem támadott - mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, így irányadó volt a másodfokú bíróság eljárásában is.

E tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottbűnösségére, és cselekményét is a büntető anyagi jogszabályoknak megfelelően értékelte.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védelem indítványával, mely szerint a vádlott cselekménye segítségnyújtás elmulasztásának büntettként minősül.

A Btk.166.§ (1) bekezdése értelmében segítségnyújtás elmulasztásának vétségéért az felel, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van. Minősített eset valósul meg, ha a sértett meghal és életét a segítségnyújtás megmenthette volna.

A Btk.160.§ (1) bekezdésében szabályozott emberölés esetében a törvényalkotó az elkövetési magatartást nem határozta meg, csupán az eredményt konkretizálta.

A segítségnyújtás elmulasztásának bűncselekménye tehát kizárólag mulasztással követhető el, míg az emberölés akár tevőleges magatartással, akár mulasztással is elkövethető.

A Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott segítségnyújtási kötelezettség egy minden embert terhelő, általános jogi kötelezettség, amelynek nem teljesítése büntetőjogi értékelést nyert.

Ezzel szemben a mulasztással elkövetett emberölés megállapításához nem elegendő a Btk.166.§-ában kifejezésre juttatott általános jogi kötelezettség teljesítésének elmulasztása. A mulasztásos emberölés ezt meghaladó, speciális kötelezettség nemteljesítését jelenti. Ilyen kötelezettség forrása lehet főként a családi kapcsolat, polgári jogi szerződés, a munkaviszony, a hivatáson, foglalkozáson alapuló szabály. Ezen túl az elkövető és a sértett között olyan kapcsolatnak kell lennie, amely jogi és erkölcsi értelemben is felülmúlja a mindenkitől elvárható, általános segítségnyújtási kötelezettséget.

A vádlottat, mint a sértett édesanyját nem csupán az általános, mindenkire egyformán vonatkozó segítségnyújtási kötelezettség terhelte. A családi kapcsolatra,

hozzátartozói viszonyra tekintettel a vádlottól elvárható lett volna, hogy az életét veszélyeztető helyzetből kimenekítse fiát. A vádlott magatartásának értékelésére tehát speciális, az általánost meghaladó segítségnyújtási kötelezettség miatt a Btk.160.§ alapján kerülhet sor.

A szándékos emberölés mulasztással történő megvalósulása esetén az elkövető magatartásától függetlenül megindul egy olyan okfolyamat, amely a halálos eredmény irányába vezet. Az elkövető felismeri az okfolyamatot, de a halálos eredmény bekövetkezésének megakadályozását szándékosan elmulasztja, holott egyrészt erre jogi alapon nyugvó kötelezettsége lenne, másrészt az eredmény elhárítására reális lehetősége van (BH 1992/441.).

A sértettnek a házuk udvarán a késő éjszakai órákban semmi esélye nem volt arra, hogy a vádlotton és **tanú1**en kívül bárki segítséget nyújtson neki. Kétségtelen, hogy a vádlott két alkalommal is megnézte a sértettet az udvaron, egyik alkalommal kabátot és sapkát vitt ki, melyet ráterített. A sértett magatehetetlen, eszméletlen állapotára, súlyos ittasságára és vérző sérüléseire tekintettel a vádlottnak látnia kellett, hogy önerejéből nem képes a házba bejutni és a hideg földön, fagypont alatti hőmérsékleten az éjszaka folyamán kihűlése bekövetkezhet. A vádlott azonban hagyta, hogy hosszabb időn keresztül a földön a fagyban feküdjön, annak ellenére, hogy a sértett már hosszabb időt töltött a hidegben.

A vádlottat terhelő kötelezettség teljesítése mindössze abból állt volna, hogy a sértettet segítséggel beviszi a házba és így megakadályozza, hogy kihűljön. Ehhez akár férjének, akár másnak a segítségét kérhette volna, amint ezt a sértett halála után a hatóságok, a mentők értesítésével - a halálos eredmény bekövetkezése után - elkésetten meg is tette.

A vádlott büntetőjogi felelősségét ez a mulasztása alapozza meg. Még az írástudatlan és enyhe fokú szellemi leépülésben szenvedő vádlottnak is tisztában kellett lennie azzal, hogy ha a sértettet az udvaron hagyja feküdni, meghalhat. Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy a vádlott mulasztásával olyan helyzet jött létre, amelyben a sértett halálának lehetősége nem irreális és valószínűtlen lehetőség volt, hanem reális és valószínű. E következmény iránt a vádlott közömbösen viselkedett, vagyis a halálos következmény lehetőségébe belenyugodott, amiből eshetőleges ölési szándékra lehet következtetést levonni. Nem változtat a vádlott mulasztásának büntetőjogi értékelésén az sem, hogy önmaga fizikailag nehezen volt képes segítséget nyújtani. Az azonban a vádlottól is megkövetelhető volt, hogy más személy segítségét igénybe vegye, ahogy ezt a mulasztását megelőzően, illetve azt követően meg is tette.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a vádlott cselekményét a Btk.166.§ (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűntettének.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel és azokat súlyuknak megfelelően értékelte. További enyhítő körülményként értékelte a másodfokú bíróság a jelentős sértetti közrehatást. Az

irányadó tényállás szerint a sértettet ittassága és az édesanyjával, a vádlottal szembeni erőszakos fellépése miatt utasították ki a közösen használt lakásból. Ezt követően a súlyosan ittas sértett önhibájából került az udvaron olyan állapotba, hogy magát menteni nem tudta. E körülmények nélkül a cselekmény nyilvánvalóan nem valósult volna meg, így ezt jelentős mértékben a vádlott javára kell értékelni. Ezzel szemben mellőzte a súlyosító körülmények köréből a másodfokú bíróság azt, hogy a vádlott a sértettnek hosszú órákon át nem nyújtott segítséget, illetve nem hívott segítséget annak ellenére, hogy jogi kötelezettsége állt fenn és erre reális lehetősége is volt. E magatartása ugyanis megegyezik a bűncselekmény elkövetési magatartásával, ami a bűncselekmény minősítése körében, mint alaptényállási elem értékelésre került, így további súlyosító körülményként a vádlott terhére nem értékelhető.

Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság - különösen az elmeszakértői, illetve pszichológus szakértői véleményben írtakra figyelemmel -, hogy a vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés-büntetés kiszabása nem indokolt. A cselekmény elkövetési körülményeire, a nagy számú és jelentős súlyú enyhítő körülményre figyelemmel a vádlott idős kora és elmebeli állapota miatt az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankciónál súlyosabb joghátrány sem szolgálná jobban a büntetési célok elérését. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a büntetés súlyosítását nem látta indokoltnak.

Mindezekre figyelemmel a Be.371.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul, a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a vádlottnak kell megfizetnie.

P é c s, 2015. május 28.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró,
Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Szekszárdi Törvényszék 1.B.145/2014/17. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.8/2015/6. számú végzésével 2015. május 28. napján jogerőre emelkedett és a felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés kivételével végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke